

Підгірник: село без майбутнього?

На мапі Сарненського району є декілька так званих неперспективних сіл, де немає шкіл, клубів, магазинів, не відновлюють дороги, майже не зустрічається молодь і вкрай негативна демографічна картина. Водночас ключовою проблемою таких населених пунктів є масове безробіття.

На розвиток їх інфраструктури майже не виділяють бюджетні кошти, тому поступово вони перетворюються на малі хутори або й зовсім зникають. Така нерадісна перспектива неминуха, мабуть, і для невеликого села Підгірник, що адміністративно підпорядковане Кузьмівській сільській раді.

Підгірник – одне з найменших населених пунктів краю, майже повністю відрізане від світу. Щоб потрапити туди з Кузьмівки, потрібно здолати понад 2 км, із Сарн – 48, із Рівного – 78. Ще до 1 липня сюди курсувала маршрутка, якою селяни могли доїхати в обласний центр. Зі слів місцевих жителів, рейс відмінили. Воно й не дивно,

Адже пасажирів тут – зась, а ще бідною сіл Сарненщини є поганий стан доріг, якими не те що проїхати, а й пройти інколи неможливо. Сільські маршрути перевізники оминають, бо чим ближче до села, тим гірша ситуація. А надто в таких малозаселених населених пунктах. Усе ж жителі сподіваються, що з часом автобус знову курсуватиме. Адже іноді їздять у Рівне на ринок, навчання, в лікарню. До речі, щоб потрапити в Сарни, спершу добираються в Кузьмівку. Хто чим може: кіньми, велосипедом, пішки. А вже там сідають на маршрутку, що їде в райцентр.

Побувати в Підгірнику нам вдалося в самому розпалі літа... Проминувши сусідню Кузьмівку, потрапили в глибинку. Таких, як вона, по всій країні – тисячі. На

карті їх не знайти, а жителів можна злічити на пальцях. На вулицях Підгірнику здебільшого порожньо. Нині тут проживають 38 осіб, із них 18 – пенсіонери, на все село 1 багатодітна сім'я, 2 учні й 5 дошкільнят. На фоні інших сіл це виглядає крихітним. Хоч дуже гарне, розлоге, розкинулося між височених дерев. Через безробіття частина селян давно полишила ці життєдайні краї. А що вдієш? Такі обставини. І

як їх оминати, коли інфраструктура Підгірника нетипова для більшості українських сіл. Є тут лише невеликий магазин, де мешканці купують необхідні продукти харчування, хліб. Більше нема ніяких закладів, підприємств. Радує, що глибинка електрифікована.

«Колись було людно, були колгосп і школа»

Василина Ветрова – самотня. Бабусі допомагає соціальний працівник Галина Позняковська. Майже 10 років жінка підтримує самотніх людей, яких на території ради проживає понад 20, 2 з них доживають віку в Підгірнику. Робить усе, про що старенькі

попросять: носить воду, білить в оселі, мие, готує їсти, купує й привозить ліки. Василина Прохорівна радіє, коли приходять соцпрацівник, є з ким погомоніти. Адже жити одній тяжко. Народилась і зростала старенька на хуторі поблизу Підгірника, закінчила лише 1 клас, знає букви, але читає погано, називає себе неграмотною. Однак любить гортати газети, які приносить листоноша з Кузьмівки.

– У 1962 році, коли померла мама, разом із сестрою перебралися в Підгірник, – повела розмову бабуся. – Відтоді й живу тут, працювала в колгоспі ім. Кузнецова ланковою, тримали підсобне господарство, обробляли землю. Раніше в Підгірнику було багато людей, тут навіть діяли початкова школа, літній табір колгоспу, нині село майже вимерло, нагадує швидше хутір.

Сім років тому відійшла у вічність і єдина сестра бабусі – Галина, тож нині старенька доживає віку сама. Радіє, коли хтось завітає до неї, погомонить. Адже дні й ночі проводить у своїй оселі, біля вікна, буває, вийде на подвір'я, огляне обійстя, город, рада була б попрацювати, але сили вже не ті. З усього господарства, що мали раніше, залишилися лише три курки. «Їм по вісім років, такі старі, як і я», – каже бабуся, жартуючи. Окрім соцпрацівника, пенсіонерці допомагає двоюрідний племінник, навідується й сусіди, принесуть у будинок дров чи води, куплять хліба.

«Переїхали в Підгірник, бо сподобалися краєвиди...» Петро й Тетяна Миронці переїхали в Підгірник у 1999 році, до цього мешкали в Малинську. На запитання, чому обрали саме глибинку, відповідають, що сподобались краєвиди. Безумовно, Підгірник – райська місцина для тих, хто любить тишу та спокій.

Розкинулося село в лісі, який обіймає завітчані маком, ромашками та різнотрав'ям поля, що, на жаль, давно ніхто не обробляє. Це нині село маленьке, лише три сім'ї з дітьми, решта – самотні пенсіонери, а раніше тут було багатолюдно. Миронці не нарікають на життя в глибинці, на роботу добираються самотужки, дітей у школу забирає шкільний автобус. До речі, мають 6 синів і дочок, старші Олександр і Сергій вже одружені, живуть окремо, молодші – з батьками. Катерина – студентка

Рівненського медичного коледжу, Михайло цього року закінчив 9 клас, Дарина -5, а найменшому Дмитрику йде лише 6 рік. Миронці мешкають у старому будинку, який придбали 18 років тому за 1500 грн, поруч побудували новий. Мають у господарстві трактор, два старі автомобілі, обробляють землю, тримають дві корови (раніше було 5), домашню птицю.

Підгірник – гарне село, але неперспективне...

Декілька років живе в Підгірнику молода сім'я Цимбалістів – християн віри євангельської. Спершу тут оселився Володимир, він мешкав із батьками в Костянтинівці, але доглядав у глибинці дядька, коли той помер, оселився в його старенькій оселі, почав відбудовувати її. Згодом познайомився з Іриною, дівчина мешкала в Ясногірці, але працювала в Яблуньці медсестрою. Молоді люди через деякий час одружилися і ось уже понад два роки мешкають разом. Чоловік трудиться на лісопильні в Малинську, дружина виховує двох дітей. Будинок Цимбалісти оновили, обзавелись невеличким господарством, живуть у мирі та злагоді, допомагаючи один одному й навіть самотнім сусідам, але постійно мешкати тут не планують, імовірно, переїдуть ближче до райцентру. Хоча в глибинці дуже мальовнича природа, поруч ліс, де багато різноманітних ягід, грибів, але немає жодних суспільних благ.

Фото Василя СОСЮКА.

І насамкінець...

Українське село завжди відіграло важливу роль на всіх етапах розвитку та становлення Української держави, адже історично склалося так, що працюючі українці обробляли землю та активно вели господарство. З дідів-прадідів село забезпечувало харчами не лише селян, а й містян. Недарма і нині кажуть, що село годує місто. Але це не про Підгірник. Ще десяток-другий літ, і він зникне з карти Сарненщини. Життя тут ледь животіє. Понад 10 вцілілих хат... Інші будинки, серед яких багато добротних, давно без господарів. Жахають чорними вікнами-пустками, вражають запустінням, приреченістю і моторошною тишею. Ще буяють садки. Природа бере своє. Та милуватися ними нема кому. Населений пункт вимирає. Хоч би як тут було гарно весною чи влітку, молодь не затримується, шукає кращої долі в містах. А старі батьківські будиночки здебільшого пустують. Дехто облаштовує собі в Підгірнику дачу, адже це чудове місце для відпочинку. Але це, на жаль, не врятує село.

Ольга Лотоцька